

LJUDSKI TEDNIK

Neodvisno glasilo slovenskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina: za celo leto . . . Din 50— mesečno Din 5—
za pol leta . . . „ 25— za inozemstvo „ 80—

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Breg 12.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Oglasi se računajo po tarifu. — Poštno-čekovni račun št. 13.236.

Kaj je s konkordatom?

V par tednih bo minulo šest let, odkar se je ustanovila naša država. V tem času se je že opetovano mnogo govorilo in pisalo o konkordatu Jugoslavije in Sv. stolice, toda nikdar ni bilo kruha iz te moke in glasovi so vselej zopet utihnili. Tako je bilo tudi topot. Pred okroglo 14 dnevi je bil velik „Aufmarsch“ v Belgradu, prišli so tja tudi razni odlični jugoslovanski škofje, sam dr. Korošec je igral nekako vodilno vlogo, prišel je tudi naš poslanik v Vatikanu dr. Smodlaka, vse je govorilo in pisalo o bližajočem se sklepu konkordata. Potem je zopet kakor na povelje vse utihnilo, potem smo zvedeli, da se imajo oficijelna pogajanja šele pričeti in končno — mirna Bosna. In vendar je konkordat, lahko rečemo, ena najvažnejših in najnujnejših zadev, katere ima reševati naša vlada.

Brez dvoma je, da je na konkordatu bolj interesirana naša država nego Vatikan. Sv. stolica lahko živi brez konkordata z Jugoslavijo v solidnem miru, Jugoslavija pa ne more mirno in solidno živeti brez ureditve pravnih zadev s katoliško cerkvijo. V tem tiči **vitalen državni interes**, še bolj pa interes jugoslovanskega ljudstva, zlasti tistega dela, ki se priznava h katoliški veri!

Najskrajnejši čas je, da se vprašanje konkordata enkrat definitivno likvidira. Tu imajo zlasti ministri Davidovičeve vlade, ki se proglašajo kot verni katoliki, najlepšo in hvaležno nalogo. Razmere so nanesle, da ima SLS v sedanji politični konstelaciji uprav odločujočo pozicijo. Treba je samo, da jo zna in hoče izrabiti do skrajnosti. Prvo je seveda dobra volja, to je, da jo hočejo res izrabiti. Zato je predvsem treba gorče iskrene vernosti, z eno besedo: **Štirje katoliški ministri, med njimi dva katoliška duhovnika, imajo priliko dokazati, da so res katoliški mi-**

nistri, da stoji pri njih katoliška stvar na prvem mestu, celo nad strankarskimi interesi. Stranke so od danes do jutri, cerkev pa je večna!

S poštenim pravičnim konkordatom ugođe vitalnim interesom katoliškega ljudstva v Jugoslaviji, interesom, ki so visoko vzvišeni nad vsakim drugim interesom našega ljudstva. Ustvariti je treba na ta način **trajno korist vseh vernikov v naši državi, naj pripadajo h katerikoli politični stranki.** To je glavna naloga, ki jo imajo rešiti ministri in stranka, ki se ponaša kot katoliška.

Kar naprej povemo, da si pridobe, ako to izpeljejo, trajno zaslugo za katoliško ljudstvo. Nikakor ne preziramo težkoč, ki tiče najbolj v naši vladi sami, toda pozicija katoliških ministrov v tej vladi je tako prevalentna, da v tej točki, ki se ne dotika ne unitarizma, ne separatizma in ne republikanstva, morejo zmagati, ako razumejo svojo **pozicijo pametno izrabiti** in postavijo predvsem konkordatno vprašanje na odločilno mesto najaktuelnejšega programa sedanjosti.

Ako se podamo na polje trgovske terminologije, bi rekli: Konjunktura je tu, sedaj treba samo, da se izkoristi, pod nobenim pogojem pa ne položi na led, ki ga nobena konjunktura ne prenese.

Najugodnejši trenutek je tu, izrabite ga pametno in energično ter **zapostavite za najmerodajnejši moralni problem vse drugo!** Zlasti pa varujte skrbno kot punčico v očesu pravice cerkve v cerkvenih zadevah. Ako katoliški ministri srečno rešijo ta problem, bodo izvršili plemenito delo **za splošni blagor, za verski mir, za zadovoljnost vernih katoliških državljanov, za čast božjo, obenem pa ravnotako za blagor države in jugoslovanstva.**

Torej na delo!

Na poti k boljšemu.

Imamo vlado strank, ki so bile dolgo časa v opoziciji. Sicer se tudi ta vlada poslužuje one pretkane politike krčmarja, ki je zapisal na vrata svoje gostilnice: »Danes za denar, jutri vse zastonj,« — vendar pa moramo reči, da je vstop strank bivšega opozicijskega bloka v vlado rodil to dobro, da so prisiljene sedaj same skrbeti za državne potrebe in da nimajo več povoda za brezmejno demagoško hujskanje in izrabljanje raznih povojnih nepriklj v svoje strankarske namene.

Le pogledjmo nekoliko v časopisje teh strank in videli bomo, da se v naši državi naenkrat vse sveti in blišči, odkar so zavladovali v njej dr. Korošec in tovariši. Nikjer ni več videti nobenega gnoja in blata, vse se je izpremenilo v čisto zlato in srebro; Jugoslavija ni več vredna, da razpade, pač pa, da živi in se celo še razširi. Tako je. Kdor dvomi, naj dvomi, res pa je, da je časopisje, ki je napovedovalo in zahtevalo

razpad države treh črk, postalo naenkrat tako patriotično in tako jugoslovansko kakor v tisti dobi, ko so izpreminjali imena strankarskih podjetij. To je razveseljiv pojav, ki samo dokazuje resničnost prislovice, da samo tisti zabavlja nad koritom, ki ni pri njem.

Časopisje SLS n. pr. piše, odkar je dr. Korošec s svojimi tigri na vladi, znatno stvarnejše in umerjenejše. Zaveda se polne odgovornosti, ki jo nosi kot glasnik vladne stranke. Kdo bo danes zabavljajal proti Belgradu, ako sede v njem štirje slovenski ministri? Kdo bo besnel nad centralizmom, če pa centralistična uprava s sodelovanjem dr. Korošca, dr. Kulovca ter profesorjev Sušnika in Vesenjaka tako lepo posluje kakor še nikdar poprej? Vstop članov Jugoslovanskega kluba v vlado je znatno pripomogel k moralnemu poplavljanju časopisja SLS. To časopisje ne laže več, da se bodo slovenski vojaki vr-

nili iz Makedonije domov, kadar bo SLS na vladi! To časopisje ne laže več, da se bodo znižali ali pa celo odpravili davki, kadar bo SLS na vladi! Nič več ne laže, da bo dobila Slovenija čez noč avtonomijo, ko bo SLS na vladi, — da se bosta cedila med in mleko v slovensko grlo, ako bo 21 poslancev SLS vleklo 6300 Din na dan tudi takrat, kadar narodna skupščina ne zaseda. Kako naj se cedita mleko in med, ako poziva n. pr. vlada izmозgano slovensko prebivalstvo, naj priskoči z darovi na pomoč ponesrečencem v polhograjski katastrofi, slovenski ministri, ki imajo vsak okolj 40.000 Din na mesec plače na račun ljudskih žuljev, pa ne prispevajo niti enega kovača, niti ne poskrbe za zadostno podporo iz javnih državnih sredstev?

Za sedaj je vse dobro tako, kakor je. Glavno je, da so gospodje v vladi. Počasi bo pa že še kaj prišlo. Tuna vremena pumo, brate!

»Slovenec« in »Domoljub« praznujeta zmago nad zmago v najzmagoslavnejših člankih, češ da zmaguje ljudska volja. V čem se kaže zmaga te ljudske volje, ne povesta. Ako bi hotela kaj povedati, bi se zlagala, tega pa nočeta, ker jima sedaj tudi ni potrebno.

Tako prihajamo polagoma do zmernejše in poštenejše pisave v časopisju SLS in ker je opozicijsko časopisje tudi stvarnejše pod sedanjo vlado kakor pa je bilo pod prejšnjo vlado, prihajamo v našem političnem življenju v tir, ki vodi do pomirjenja živcev in strasti, ako kažejo vsa znamenja prav.

Realnost prevladuje in če že ne vidimo resničnega zboljšanja naših javnih razmer, živimo vsaj to dobroto, da manj trpe naša ušesa vsled demagoškega kričaštva.

Tudi to je nekaj in človek mora biti hvaležen za vsako najmanjšo dobroto!

K reviziji ustave...

Vprašanje vstopa Radičeve stranke v vlado je po zatrdilih vladnih listov rešeno z določitvijo temeljnih točk sporazuma, kar se je zgodilo povodom sestanka notranjega ministra Naste Petroviča z voditeljem HRSS Stjepanom Radičem.

Spričo vsega tega stopa sedaj v ospredje vprašanje revizije ustave. Vprašanje notranje ureditve države je v najtesnejši zvezi z revizijo ustave in se tudi od nje ne more ločiti. Vprašanje takozvanega sporazuma ni pravzaprav nič drugega kakor vprašanje, kako naj se uredi država, da bodo zadovoljni vsi njeni deli. In zato se mora v okrilju tega sporazuma rešiti tudi vprašanje revizije ustave, ako sporazum sploh obstoja.

Radičeva stranka, SLS in dr. Spahovi muslimani so se načelno že izjavili za revizijo ustave, brez katere da ni mogoče rešiti našega državnega problema. Davidovičevi demokrati se do danes sicer še niso izrekli za izpremembo ustave, vendar pa se sodi, da načelno ne bodo **proti reviziji ustave.** Znano seveda ni, kako daleč mislijo iti v tej zadevi.

Za enkrat je predvsem gotovo, da pride slej ali prej, ako se bodo notranje politične zadeve razvijale v sedanji smeri, na dnevni red vprašanje revizije ustave. Gre pri tem v veliki meri za to, na kakšen način

naj se spravi na dnevni red. Po nekaterih vesteh se baje demokrati zavzemajo za to, da bi sprožila vprašanje revizije krona, tako da bi prihodnja narodna skupščina že sklepala o reviziji. Nasprotno pa zavzema Radičeva stranka stališče, kakor se poroča, naj revizijo ustave ne predlaga krona, temveč šele prihodnja narodna skupščina. Predlog za revizijo bi morala po obstoječi ustavi sprejeti skupščina s tripetinsko večino, nakar bi se zopet razpisale volitve v narodno skupščino, ki bi bila obenem ustavotvorna skupščina in ki bi mogla sprejeti kot taka izpremembe ustave z nadpolovično večino glasov.

Vse to so seveda za sedaj samo kombinacije, kaj se lahko zgodi. Odločitve v tem vprašanju pa še ni in jo kmalu ne bo, kakor kažejo vsa znamenja, ker je za sklep definitivnega končnega sporazuma med vladnimi strankami časa še dovolj do prihodnjih volitev, ki jih bodo skušale seveda vladne stranke čim bolj zavlačevati, dokler se bodo vzdružale na vladi.

Ni mogoče misliti na skorajšnjo revizijo ustave, kar nam kaže že navedeno, še bolj pa to, da končnega sporazuma med vladnimi strankami o tej zadevi še ni. Tudi na to bomo še precej časa čakali, ako sodimo razmere po programatični nenotnosti vladnih strank.

Donavska federacija.

V časopisju, zlasti v inozemskem, se zopet pojavljajo glasovi, ki napovedujejo, da bodo v dogledni bodočnosti padle meje med državami srednje, vzhodne in južnovzhodne Evrope ter da se bodo te države združile v veliko gospodarsko enoto, podonavsko federacijo. Misel zveze nasledstvenih držav, med katerimi naj bi predvsem odpadle carinske meje, se propagira zlasti v

industrijsko jačjih nasledstvenih državah, ki streme za tem, da odstranijo prodaji svojih industrijskih proizvodov čim več ovir.

To misel utemeljujejo s tem, da so posamezne nasledstvene države premajhne, da bi lahko tvorile same zase gospodarske enote. Pravi jo, da se bo z izvedbo Dawesovega načrta Nemčija gospodarsko zopet dvignila in da ji je treba radi tega

postaviti protiutež v obliki carinske unije med nasledstvenimi državami, med Avstrijo, Mažarsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Bolgarsko, Poljsko in Rumunijo. To bi imelo za posledico seveda popoln preobrat v dosedanjem gospodarskem življenju teh držav.

Ustvaritev carinske unije nasledstvenih držav se propagira zlasti v avstrijskih krajih, kar je popolnoma umevno. Avstrija ima razmeroma močno industrijo, ki ji hoče odpreti vrata v svet. Tudi ostale nasledstvene države niso nenaklonjene misli ožjega gospodarskega sodelovanja. Jasno pa je, da ni mogoče govoriti o obnovitvi stare avstro-ogrske monarhije v gospodarskem pogledu. Ožje sodelovanje nasledstvenih držav v gospodarskem pogledu je mogoče samo na podlagi trgovinskih pogojev, ker je nemogoče misliti, da bi hotela kaka država na ljubo druge žrtvovati eno svojih razvijajočih se industrij. To velja zlasti za Jugoslavijo, kjer naša mlada industrija še ni prestala porodnih bolečin.

Na podonavsko zvezo za enkrat še ni misliti, ker ji nasprotuje vsa dosedanja gospodarska politika nasledstvenih držav. Res pa je, da je mogoče ožje gospodarsko sodelovanje zlasti v onih gospodarskih zadevah, ki so vsem skupne. Do tega ožjega gospodarskega sodelovanja

pa bodo privedle stvarne potrebe same.

Tako stoji zadeva podonavske federacije.

Kar velja na eni strani za gospodarska vprašanja, velja na drugi v gotovi meri tudi za politična vprašanja. Razlika je samo ta, da je v zunanje-političnem pogledu za enkrat še manj kakor pa v gospodarskem oziru mogoče misliti na ustvaritev neke podonavske zveze, ker si zaenkrat interesi posameznih držav tu še preveč nasprotujejo.

Tako stoji stvar s podonavsko federacijo, ki spada spričo obstoječih razmer danes še med utopije. To potrjuje tudi izjava avstrijskega kancelarja dr. Seipla, ki je v avstrijski narodni skupščini zavrnil vest, da je dobil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš od gotovih v društvu narodov zastopanih sil nalogo, da izdela načrt za srednjeevropsko carinsko unijo. O zahtevi vstopa Avstrije v malo antantno ali celo o ideji donavske federacije se ni nikdar in nikjer govorilo. Avstrija želi, je izjavil dr. Seipel, da odpadejo gospodarske zapreke in se v ta namen tudi peča s tem, da doseže čimprej z vsemi sosednimi državami trgovsko-politične pogodbe.

Istega mnenja kakor avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel, ki velja za treznega in sposobnega državnika, so gotovo tudi vlade ostalih nasledstvenih držav.

Novi stanovanjski zakon.

Ministrstvo za socialno politiko je že izdelalo novi stanovanjski zakon, ki je bil te dni izročeni ministrskemu svetu v pretres.

Glavna načela novega stanovanjskega zakona so, nastopna: Tudi po 1. januarju 1925. ostane pravo nepremakljivosti vseh stanovalcev v starih zgradbah. Pravico odpovedi imajo samo oni gospodarji, ki stanovanje neobhodno potrebujejo zase ali ako najemnik dvakrat zaporedoma ne plača najemnine, ako je neobhodno potrebno porušiti staro poslopje in zgraditi novo, ako najemnik izkorišča poslopje za stvari, za katere zgradba ni namenjena. Nove zgradbe ostanejo proste omejitvev.

Kar se tiče najemnin, se postavlja sledeče pravilo: Kot osnova za najemnino velja 15-kratni iznos

najemnine iz meseca julija 1924. V krajih, kjer so pred vojno veljale krone, ostane osnova ista, krone pa se računajo v dinarjih. Od tega pravila so izvzete vojne vdove, vojni invalidi, državni uradniki, upokojenci in častniki ter ekonomsko slabi, katerim se računa najemnina v 8-kratni relaciji za one s skromnimi prejemki, za one z večjimi stalnimi dohodki pa v 10-kratni relaciji. Ako je ekonomsko slabši lastnik hiše, najemnik pa ekonomsko močnejši ter je hišni lastnik vrhutega invalid, upokojenec ali vojna vdova, velja 20-kratna relacija, dočim velja glede najemnikov, ki imajo letno nad 250.000 rente, svoboden dogovor. Rekvizicija praznih stanovanj se ukine z izjemo, da se porablja samo za državne uradnike, kateri so premeščeni.

Politični pregled.

Komunike HRSS.

O razgovorih z notranjim ministrom Nasto Petrovičem, ki je bil pretekli teden v Zagrebu, je izdalo vodstvo HRSS komunique, ki pravi med drugim, da sta Radič in notranji minister govorila o monarhiji in o parlamentarizmu angleškega tipa, ter naglašata kot najvažnejše, da oba ustavna faktorja, parlament in kralj, v popolnem soglasju

učvrstita in razvijata parlamentarno demokratsko vladavino v vseh njenih posledicah in da popolnoma onemogočita vsak zakulisni vpliv od strani, ki bi bil naperjen proti parlamentarizmu in ki bi privedel do gotove katastrofe. Komunique pravi nadalje, da je na koncu predsednik HRSS posebno poudaril, da politika sporazuma HRSS ni in ne more biti nobena taktična igra ali

prevara, že zato ne, ker je iskreno in močnato sprejeta od celega hrvatskega naroda v trdnem prepričanju, da so interesi naroda Hrvatov, naroda Srbov in naroda Slovencev ne samo podobni, marveč uprav istovetni. To je predsednik HRSS ponovil tudi na drugem mestu razgovora, katerega se je udeležilo vse predsedništvo HRSS.

Povratak kraja v Belgrad.

V ponedeljek se je kralj s kraljico vrnil iz Belja v Belgrad. S kraljevim povratkom se pričakujejo važne odločitve v notranje političnem življenju. V torek je bil pri kralju v avdienci min. predsednik Davidovič, vendar pa ob tej priliki kralj še ni podpisal ukazov o imenovanju Radičevih ministrov, kakor se je splošno pričakovalo. Zdi se, da razmerje med vlado in Radičevo stranko kljub zatrevanju vladnih krogov še ni popolnoma razčiščeno.

Stališče HRSS.

Da niso še imenovani zastopniki HRSS za ministre, je glavni vzrok ta, ker radičevci odklanjajo pogajanja za tkzv. definitivni sporazum, češ da Davidovičeva skupina ne predstavlja večine srbskega naroda, s katero edino se more večina hrvatskega naroda sporazumevati. Zato da so potrebne nove volitve, ki naj dajo Davidoviču pooblastilo za sklepanje sporazuma. Radič je pripravljen sedanjo vlado podpirati, dokler ne izvrši svojega napovedanega delovnega programa, vendar pa zahteva, da se potem razpišejo volitve, pri katerih naj ima vsaka stranka glede programa svobodne roke. To stališče HRSS spravlja Davidovičevo vlado v težaven položaj, ker ne more glede volitev prevzeti nobene obveznosti.

Vprašanje sporazuma.

Podpredsednik HRSS dr. Maček je izjavil, da je vprašanje sporazuma naenkrat težko rešljivo, ker ne gre za pogodbo med posameznimi osebnostmi, temveč za sporazum med hrvatskim in srbskim narodom. To se more doseči samo tako, da se narodu pusti čas prepričati se, da je sporazum potreben. Na Hrvatskem je vse ljudstvo principijelno za tak sporazum s srbskim narodom. Toda v srbskem narodu je velika večina proti temu sporazumu. Da se doseže izraz mnenja srbskega naroda, so potrebne nove volitve, ki naj ustvarijo formalno večino za politiko sporazuma. Vprašanje, ali naj se gre na nove volitve na podlagi le principijelnega sporazuma ali z obrisi definitivnega sporazuma, še ni rešeno. HRSS dela na to, da bi se volitve

vršile takoj in hoče v to svrhu naprej sondirati teren.

Seja finančnega odbora.

Medtem ko počiva vse ostalo parlamentarno delo, so se vršile v Belgradu seje finančnega odbora. Pretekli teden je v finančnem odboru zahteval minister Sušnik kredit od 140 milijonov Din. V svojem ekspezeju je izjavil, da je popravilo v zasebnih delavnicah za polovico dražje kot v državnih delavnicah. Pojasnjeval je tudi, kako naj bi se v bodoče postopalo pri popravilu vozov. Najpreje bi bilo treba popraviti najbolj pokvarjene vozove, za kar je potrebnih 20 milijonov Din, nato manj pokvarjene vozove, katerih poprave bi stale 16 milijonov Din. Za ostale poprave vozov bi bilo treba 9 milijonov Din. Država dolguje večinoma inozemstvu za popravljene vozovni park 500 milijonov Din in so zato tovarne že zadržale vozove. Minister upa, da bo te zaostanke pokril iz tekočih dohodkov železnice. Pri glasovanju je bil predlog vlade za 140 milij. kredit odklonjen s 16 : 15 glasovom. Opozicija je izjavila, da je glasovala proti, ker nima zaupanja v vlado. Nato je opozicija dovolila, da se glasuje za one kredite, ki so nujni. Dovoljen je kredit 1 in pol milijona dinarjev za bolnice v Sloveniji.

Sklicanje narodne skupščine.

Ker je doživel minister Sušnik v finančnem odboru poraz, je vlada sklenila, da se ta odbor ne skliče več pred jesenskim zasedanjem parlamenta. Z 20. oktobrom potečejo mandati dosedanjih članov parlamentarnih odborov ter se izvolijo novi. Ker bodo takrat tudi radičevci že sodelovali, bo dobila vlada v odborih večino. Narodna skupščina bo torej sklicana šele na 20. oktobra.

Invalidski zakon.

Ministrski svet je z nekaterimi spremembami odobril načrt invalidskega zakona ter je minister za socialno politiko pooblaščen, da predloži ta zakon kralju v pred-sankcijo in ga nato izroči skupščini v razpravo. Glede finančnega efekta je vlada napravila nekatere spremembe. Prvotni načrt zakona je cenil izdatke za invalide na 337 milijonov 965.742 dinarjev, dočim je sedaj v načrtu povisan finančni efekt na 500.490.458 Din. Finančni minister je izjavil ministrskemu svetu, da bo pravočasno poskrbel za kritje tega zneska. V veljavo ima stopiti invalidski zakon šele z novim proračunskim letom t. j. s 1. aprilom l. 1925.

Naročajte in širite „Ljudski tednik“!

Guy de Maupasant:

Na potovanju.

(Konec.)

Grofica se je ozrla zadnjič na svojega čudnega sopotnika, potem pa je hitro s trepetajočim glasom izpregovorila k svojemu slugi:

»Ivan, ti se boš vrnil k grofu domov; jaz te več ne potrebujem.«

Presenečeni sluga je izbulil oči in zajeljal: »Toda... gospa grofica.«

Ponovila je: »Ne, ti ne greš z menoj, spremenila sem svoje načrte. Hočem, da ostaneš v Rusiji. Tu imaš denar za povratek. Daj mi svoj klobuk in suknjo.«

Sluga, ki mu hipno želje in muhe njegove gospodarice niso bile nič nenavadnega, je storil ukazano brez ugovora ter odšel s solzami v očeh.

Vlak se je začel zopet premikati v smeri proti meji.

Tedaj je grofica nagovorila tujca: »Te stvari so za vas, gospod. Vi ste moj sluga Ivan. Kar storim, naredim pa samo pod pogojem, da me

nikoli ne nagovorite niti v zahvalo niti radi kakega drugega namena.«

Tujec se je molče priklonil in zahvalil.

Kmalu se je vlak vnovič ustavil in uniformirani uradniki so začeli preiskovati vsak vagon posebej. Grofica je pokazala papirje in rekla kazoč na sopotnika:

»To je moj sluga Ivan in tu je njegov potni list.«

Vlak je vozil dalje in ne da bi izpregovorila, sta si sedela oba molče vso noč drug drugemu nasproti.

Ko je vlak naslednje jutro ustavil na neki nemški postaji, se je tujec dvignil in izpregovoril pri vratih: »Oprostite gospa, če prelomim svojo obljubo; toda oropal sem vas vašega sluge in zato je popolnoma pravilno, ako ga nadomeščam. Kaj ukazujete?«

Ona je mrzlo odgovorila: »Pokličite mojo sobarico.«

Storil je, kakor mu je bilo rečeno, in izginil.

Kadar je izstopila, da bi se nekoliko okrepčala, je videla, kako je

stal nedaleč proč ob strani in gledal nanjo. Tako je prišla grofica Barnov po par dneh brez nadaljnjih pripetljajev v Mentono.

2.

Zdravnik je za trenutek umolknil, potem pa je nadaljeval:

Nekega dne pride k meni med sprejemnimi urami neznan gospod, ki mi na vprašanje, kaj želi, odgovori:

»Doktor, rad bi vedel, kako se godi grofici Barnov. Nisem znan ž njo, a sem prijatelj njenega soproga.«

Odgovoril sem mu: »Ona je izgubljena in se nikdar ne bo povrnila v Rusijo.«

Izbruhnil je v jok, dvignil se in odšel z opotekajočimi nogami proč. Še isti večer sem sporočil grofici, da je nek neznanec povprašal po njenem zdravju. Bila je ganjena ter mi povedala vso povest, kakor sem vam jo ravnokar ponovil. Potem pa je pristavila: »Ta mož mi sledi sedaj kakor senca. Vsakokrat naletim

nanj, kadar grem na sprehod; gleda vame tako čudno, a nikdar ne izpregovori napram meni besedice.«

Po kratkem odmoru je še pristavila: »Stavim, da se nahaja pod mojim oknom.«

Dvignila se je s svojega naslonjača, potisnila zavese na stran ter mi res pokazala moža, ki me je radi nje obiskal. Sedel je na klopi ter zrl nepremično v okna stanovanja grofice. Ko je naju opazil, je vstal in odšel, ne da bi še enkrat obrnil glavo.

Tako sem postal priča čudnega in tragičnega razmerja, neke ljubezni dveh bitij, ki drug drugega nista poznali. Neznane je ljubil z zvestobo rešene, hvaležne in do smrti vdane živali. Ker je opazil, da slutim njegovo tajnost, je prišel vsak dan k meni ter me spraševal: »Kako se ji godi?« Mnogo je prejokal, ko jo je videl iti mimo vsak dan slabotnejšo in bledejšo.

Grofica je govorila: »Enkrat samo sem govorila s tem čudnim

Politične vesti.

+ **Zemljoradniški kongres v Belgradu.** Te dni se je vršil v Belgradu kongres zemljoradniške stranke, na katerem so posamezni govorniki ostro nastopili proti Radičevi politiki in tudi proti postopanju sedanje vlade. Glavni tajnik zemljoradniške stranke dr. Uroš Stojič je v svojem govoru naglašal, da zemljoradniki pri sedanjih vladi niso našli pravega razumevanja in je zelo verjetno, da bodo svoje stališče napram vladi morali spremeniti. Tudi strankin predsednik posl. Lazič je naglašal, da bodo zemljoradniki podpirali vlado, v kolikor bo ustrezala njihovim zahtevam. Na kongresu sprejete resolucije zahtevajo, naj se čim prej obnovijo odnosi z Rusijo, naj se poskrbi za javno varnost seljakov v južni Srbiji, iztrebi nesposobno uradništvo, reši agrarno vprašanje v celi državi, predvsem pa v južni Srbiji, ukinejo begovske dajatve v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji pa agrarne razsodbe, naj se ukine 500 odst. davčna doklada, prično regulirati reke, ki poplavlajo ozemlje in naj se podprejo vodne zadrage, reparacijski material iz Nemčije naj se dobavi predvsem za kmetijske potrebe in končno, da se naj čim prej izdelata zemljiški kataster. Zastopniki zemljoradnikov so posetili tudi min. predsednika Davidoviča ter mu predložili zahteve svoje stranke. Zahtevali so ustavitev agrarnih sporov v Dalmaciji in protestirali so proti izjavi poljedel. ministra Kulovca, da se na Hrvaškem, v Sloveniji in Dalmaciji pustijo veleposestva na miru. Zahtevali so takojšnjo izvedbo agrarne reforme tudi v teh delih države. Pritožili so se tudi, da se ovira delovanje agrarnih uradov. Zemljoradniki so predložili nadalje protest 97 podružnic slovenske Kmetijske družbe proti odpustitvi dosedanjega vladnega komisarja Župnika, na katerega mesto je bil postavljen prof. Jarc. Zahtevajo, da se Jarc takoj odstavi. Delegati so nadalje protestirali proti političnemu preganjanju uradnikov, ki so pristaši zemljoradnikov, po ministru dr. Kulovcu. Nadalje so zahtevali predložitev svojega zakonskega načrta o stomilijonskem kreditu za žrtve povodne katastrofe in dalje večji obzir na kmete pri razdelitvi nemških reparacij. Od tega vprašanja je odvisno, ali bodo zemljoradniki še podpirali vlado.

+ **Minister Sušnik in polovična voznja na železnicah.** Te dni se je vršil v Belgradu kongres srbske zemljoradniške stranke, torej popolnoma politično zborovanje, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju in politični organizaciji zemljoradniške stranke. Prometni minister Sušnik je vsem posetnikom tega kongresa dovolil polovično voznjo na železnicah in ladjah. To je prvi slučaj, da dovoljuje prometno ministrstvo udeležnikom političnih zborovanj polovično voznjo. Ni izključeno, da se

bo tako dovoljenje ponovilo za politična zborovanja SLS. Če so dobili znižano voznjo za politično zborovanje zemljoradniki, ki so samo glasovali za zaupnico vladi, zakaj bi jo ne dobili tudi pristaši SLS. ki ima v vladi ministre in je prometni minister član Jugoslovanskega kluba? Strankarsko pripadništvo se mora vendar ob svojem času nagraditi!

+ **Radičevi načrti.** Belgrajska „Samouprava“ je objavila te dni Radičevo pismo, ki ga je 27. avgusta prinesel newyorški list „The Nation“ in v katerem pravi Radič, da ni za balkansko federacijo, ampak za jadransko, to je zvezo vseh narodov, ki jih je podjarmila ali ki jih ogroža sedanja vojaška organizacija v Belgradu. Jadranska federacija se mora razširiti v balkansko in podonavsko federacijo, ki naj bi se raztezala od čeških gora do Jadrana. Današnji srbski mogotci niso samo avtokrati in brezpogojni absolutisti, ampak vsi brez izjeme tudi izkoriščevalci svojeraz lastnega naroda, trinogi in morilci nesrbskih narodov in narodnostnih skupin v Jugoslaviji. Hrvatsko seljaško gibanje je organiziralo 4 milijone hrvatskih kmetov na Hrvaškem, v Slavoniji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini ter pol milijona mažarskih in pol milijona nemških seljakov, ki se nahajajo pod srbsko upravo, kakor tudi več tisoč čeških, slovaških, maloruskih in rumunskih seljakov, ki žive razkropljeni v današnji Vojvodini. Ta kmečki pokret se je globoko ukoreninil tudi v Črni gori in Makedoniji, da celo v Srbiji. Ustanovitev in ureditev mirotvorne seljaške republike ob Jadranu in Donavi ni vprašanje nekaj let, ampak samo nekaj mesecev.

+ **Hrvati in dr. Koroščeva prosvetna politika.** „Hrvat“ je v terek prinesel članek, v katerem graja dr. Koroščevo prosvetno politiko ter pravi, da se vara, kdor misli, da se bodo Hrvati zadovoljili s tem, da bodo storili vse, a zato ničesar dobili. Izraz joka vlada ne sme biti fraza, temveč mora temeljiti na zadovoljstvu naroda, katerega pa v Hrvatski še ni, ker za to še ni nobenega razloga.

+ **Avstrijsko odlikovanje dr. Korošca.** V graškem listu „Tagespost“ je izšla pohvala našega prosvetnega ministra dr. Korošca, ker je izdal naredbo, po kateri je mogoče narodno nezavednim staršem pošiljati svoje otroke v nemške ali mažarske manjšinske šole.

+ **Konkordat z Vatikanom.** V Belgradu je pretekli teden došel naš poslanik pri vatikanski stolici dr. Josip Smodlaka, ki je izjavil, da je prišel v Belgrad radj pospešitve sklepa konkordata z Vatikanom. Naša vlada želi doseči, da se z nami sklene sličen konkordat, kakor je bil sklenjen z Bavarsko. Glavne točke konkordatu so: 1. pravica imenovanja škofov, 2. vprašanje

človekom in vendar se mi zdi, kakor da bi ga poznala že dvajset let.«

Ako sta se srečala, je odgovorila na njegov pozdrav z resnim in ganljivim smehljajem. Videl sem, kako tolažeča in osrečujoča je bila zanjo, ki se je čutila tako osamljena in ki je gledala smrti v oči, misel, da je tako ljubljena, s tolikim spoštovanjem in vztrajnostjo, s toliko poezijo in vdanostjo. In vendar se je držala z obupno trdnovitostjo sklepa, da ga noče videti pri sebi in da noče govoriti z njim. Niti njegovega imena ni hotela vedeti. »Ne,« je pogosto rekla, »s tem bi izgubila to svoje edino prijateljstvo. Midva si morava ostati tuja.«

Tudi on je bil čudnega značaja, nekak don Kišot, zakaj ničesar niti najmanjšega ni storil za zblizanje, svoji obljudi, dani v železniškem vozu, je hotel ostati zvest za vedno.

Često se je grofica dvignila s svojega naslonjača, na katerega je bila radi svoje boleznine navezana po cele ure, in odgrnila zavese pri oknih, da bi videla, ali je tu. In ko ga

je videla, kakor vedno, sedeti nepremično na svoji klopi, se je naslonila zopet nazaj s smehljajem na ustnicah.

Nekega jutra, okoli 10. ure, je izdihnila. Ko sem zapuščal hišo, je stopil z obupnim obrazom k meni. Vedel je že, kaj se je zgodilo. »Rad bi jo samo za trenutek videl,« je dejal. Prijel sem ga za roko in se vrnil z njim v sobo smrti. Ko je stal pred pokojnico, je prijel za njene roke in jih iskreno poljubil. Potem pa je izgubil vso razsodnost.

Zdravnik je umolknil, nato pa dejal: »Mislim, da je to ena najuvedovitejših dogodivščin na železnici. Reči se mora, da so ljudje res ne navadni čudaki.«

Neka dama je polglasno zamrmrala predse: »Nista bila tako neumna, kakor mislite... bila sta... bila...«

Oblile so jo solze in ni mogla govoriti dalje. Ker smo razgovor zaobrnili v drugo smer, da bi jo pomirili, ni zvedel nihče, kaj je hotela povedati.

mešanih zakonov in njih veljavnost, 4. prispevki države za duhovništvo, cerkve, cerkvene ustanove, 5. staroslovensko bogoslužje. Pri pogajanjih hoče naša vlada zastopati načelo, da staroslovenska božja služba ni samo privilegij posamnih župnij, temveč celega naroda. Dr. Smodlaka je končno izjavil, da se v Rimu tiska nov staroslovenski misale, katerega redakcijo vodi slavist praške univerze dr. Weiss. Misale bo tiskan v 3000 izvodih.

+ **Odprava francoskega poslaništva pri Vatikanu.** Nastop Herriotove vlade na Francoskem je svoječasno pozdravil „Slovenec“ z velikim veseljem in utemeljeval to svoje veselje z raznih stališč, predvsem s katoliškega, demokratskega in socialnega. Nova francoska vlada pa je kmalu pokazala svojo protikatoliško ost. Odpraviti hoče francosko poslaništvo pri Vatikanu in uvesti civilni zakon tudi v Alzaciji in Loreni. Proti odpravi francoskega poslaništva pri Vatikanu so se oglasili sedaj tudi francoski kardinali, ki so poslali vladi protéstno pismo, v katerem pravijo, da ne iščejo vojne, toda jo sprejmejo, ako jim bo usiljena. Herriot je izjavil, da vlada sprejme napovedani boj kardinalov. Na Francoskem se nam obeta torej nov

kulturen boj, ki ga izziva od časopisja SLS z navdušenimi članki pozdravljena vlada.

+ **Sveta stolica in politika.** Iz Rima poročajo, da je papežev državni tajnik kardinal Gasparri razposlal nedavno škofom in nadškofom rezervatno okrožnico, v kateri jih opominja na papežovo izrečno željo, v zmislu katere naj se posvetna in samostanska duhovščina ne bavi s politikom. Okrožnici sta priključena zadnja dva papeževa govora na duhovščino in katoliške dijake. Dokument dokazuje željo Vatikana, naj bi duhovščina vplivala na pomirjenje ljudstva.

+ **Ministrski list je „Domoljub“.** Zakaj njegov odgovorni urednik je minister za promet prof. Sušnik. Zato pa „Domoljub“ tudi laže, ker ve, da ga ščiti mogočna roka ne samo imunega poslanca, ampak tudi ministra. Ali se strinja s časnikarsko dostojnostjo, da se kak list zateka pod varstvo ministrskega fraka, in ali se strinja z ugledom in častjo ministra, da je odgovorni urednik listu, ki je znan po svoji častikrajji, je seveda drugo vprašanje. Mogoče je kaj takega samo v vrstah SLS, kjer poznajo dvojno moralo, zase posebno in za nasprotnika posebno.

Domače vesti.

— **Vse p. n. naročnike, ki še niso poravnali naročnine za „Ljudski tednik“, naprošamo, naj to čimprej stori in se v to svrhu poslužijo poštne položnice, ki so bile nedavno priložene našemu listu. Kdor potrebuje poštne položnice, naj to sporoži upravi „Ljudskega tednika“.**

— **Občinske volitve v Celju.** Pri nedeljskih občinskih volitvah v Celju je dobil narodni blok 600 glasov in 25 odbornikov, socialisti 95 glasov in 1 odbornika, socialnogospodarska lista (SLS in Nemei) pa 485 glasov in 7 odbornikov.

— **† Dr. Pavel Turner.** Dne 25. t. m. je umrl na svojem posestvu v Krčevini pri Mariboru starosta mariborskih Slovencev dr. Pavel Turner.

— **Kmetijska predavanja po Sloveniji in Srbiji.** Kmetijska družba v Sloveniji priredi s srbskim kmetijskim društvom to zimo kmetijska predavanja in tečaje v Srbiji in po Slo-

veniji. Predavanja kakor tečaji bodo brezplačni.

— **Nove kmetijske šole.** Poljedelsko ministrstvo je zahtevalo kredit v znesku 50 milijonov dinarjev za otvoritev novih kmetijskih šol v državi.

— **Nova železnica.** Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu je začelo trasirati železniško progo Srpske Moravice-Kočevo na terenu, ki spada pod njeno področje. Ves material, stroji in delavne sile so koncentrirane te dni na glavnih točkah, kjer se je delo že pričelo.

— **Zračni promet Zagreb-Osijek-Belgrad.** Zastopniki mednarodne družbe, ki uvaja hidroplanski promet med Evropo in Azijo so predložili osiješkemu županu načrt za hidroplansko zvezo med Osijekom, Zagrebom in Belgradom. Zračno potovanje z Osijeka v Belgrad bi trajalo dve uri, a stalo bi 35 švicarskih frankov za eno osebo.

Belgrajske zanimivosti.

V belgrajskih listih beremo, da je pretekli teden zemljoradniški poslanec Dim. Vujič pred finančnim odborom izrekel težke očitke proti tovarni vagonov »Ferrum« v Subotici. Dokazoval je, kako je ta tvrdka oškodovala državo za nekoliko milijonov ter je obljubil, da bo predložil svoje podrobne dokaze in vse gradivo narodni skupščini. Zanimivo je stališče, ki ga je ob tej priliki zavzel prometni minister Sušnik v finančnem odboru.

Posl. Vujič je izrekel težke očitke, kako tvrdka »Ferrum« oškoduje državo za milijonske vsote, minister pa ni mogel v finančnem odboru ničesar odgovoriti.

Radikalni poslanec Vljako Kocič je zahteval, naj posl. Vujič navede imena uprave tovarne vagonov. Posl. Vujič tega ni storil, češ da bo to storil čez nekoliko dni, ker da bi prezgodnja navedba imen oškodovala stvari sami.

Posl. Kocič se je nato obrnil k posl. Vujiču z besedami: »V upravi »Ferruma« so aktivni ministri, zakaj jih štedite? Na dan z imeni!«

Člani vladne večine so tudi na to molčali. Molčal je tudi minister Sušnik.

»Zakaj ščitite one, o katerih trdite in dokazujete, da plenijo državo? Ali zato, ker so vladne perjanice, so se čula vprašanja. Posl. Vujič na to ni odgovoril.

»To je prava korupcija!« je zaklical posl. Ljuba Segedinac.

»Na obtožno klop!« so klicali drugi.

Ker zemljoradniki vlado podpirajo, posl. Vujič seveda imen ni navedel in je končno tudi glasoval za zahtevane kredite prometnega ministra, med katerimi se nahajajo tudi krediti za tvrdko »Ferrum«, o kateri se trdi, da izkorišča državo.

Navedeno je lep primer, kako se pri nas preganja korupcija.

Gospodarstvo.

g **Sadni sejem v Ljubljani** priredi „Sadjarsko in vrtnarsko društvo“ s sodelovanjem urada ljubljanskega velesejma od 18. do 20. oktobra, na kar se že sedaj opozarjajo prodajalci in kupci.

g **Znižanje železniške tarife pri izvozu vina.** Naši izvozniki vina so, kakor je znano, po dolgih prošnjah dosegli znižanje železniških tarif za izvoz vina za 50%. Znižanje je stopilo v veljavo 15. t. m. Pri vagonskih pošiljavah se računa po tem znižanju tarifa razreda C tako, da stane vagon od Metkoviča na Jesenice Din 3750 (mesto Din 6230), Vršac—Maribor Din 2900 (mesto Din 7930), Vršac—Jesenice

Din 2660 (mesto Din 8540), Zagreb—Rakek Din 940 (mesto Din 1820), Zagreb—Maribor Din 850 (mesto Din 1850), Zagreb—Jesenice Din 1330 (mesto Din 2180).

g **Izvoz vina na Češkoslovaško.** Češkoslovaško ministrstvo za trgovino in industrijo objavlja potom češkoslovaških konzulatov v naši kraljevini, da se uvoz vzorcev vina v steklenicah na Češkoslovaško ne more dovoliti brez carine, ker se po četrtem poglavju čl. X. zakona o carinskih pristojbinah z dne 13. februarja 1906 ne morejo uvaževati carine prosto predmeti državnega monopola. Za uvoz vzorcev vina

v steklenicah je potrebno uvozno dovoljenje, za katero se pobira pristojbina v izmeri 2% fakturne vrednosti uvoženega blaga. Dovoljenja za izvoz vina iz Jugoslavije se dajo samo legitimnim vinotrcem in komisijonarjem, ako se izkažejo, da hočejo uvoziti vino trgovcem, ki imajo lastne kleti. Za uvozno dovoljenje se pobere pri uvozu vina v sodih 1/2%, pri uvozu vina v steklenicah pa 2% taksa od fakturne vrednosti. Od vsakega litra uvoženega vina se pobira nastopne pristojbine: 80 vin. davka na vino, 20 vin. pokrajinske doklade in 40 vin. pavšalnega davka na poslovni promet. Razen tega se v večjih mestih pobira še naklada, ki znaša, na primer v Pragi 50 vin. Od vina v steklenicah se pobira tudi še poseben »davek na vino v steklenicah«, ki znaša 1 K.

g Veterinarski pregled pri tranzitu inozemske živine. Poljedelsko ministristvo je naročilo vsem obmejnim veterinarskim postajam, da se ima pri tranzitu živine in živinskih sirovin iz inozemstva vršiti pregled samo na dohodni obmejni veterinarski postaji in plačevati predpisane pristojbine. Pri izhodni postaji se tranzitne pošiljke samo prijavijo.

g Pomanjkanje vagonov v Sloveniji. Slovenija potrebuje vsak dan 250 tovornih vagonov, dobiva pa jih v cellem komaj 60 vagonov, od teh je 30 kritih in 30 nekritih. Računati je pri tem, da dobijo večji del nekritih vagonov rudniki za natovarjanje premoga, čegar prevoz ima prednost pred drugim blagom, tako da so potrebe izvoznikov kmetijskih izdelkov, osobito izvoznikov lesa skoro popolnoma nekrte. Ponojne intervencije so bile do sedaj brezuspešne. Skoro ves razpoložljivi vagonski park se uporablja pri kampanji sladkorne pese, kjer je prevoz s polja v tovarne nujen, da se izogne pokvari blaga, ki bi mogla imeti najtežje posledice za našo sladkorno industrijo. Kampanja bo trajala še teden dni. Železniška uprava naj bi, ako

je že morala dirigirati ves razpoložljiv park za prevoz sladkorne pese, o tem prej obvestila zainteresente, ker bi jih s tem obvarovala pred škodami, ki so jih zbog tega imeli in jih še imajo pri storniranju pogodb, plačilu penali, ležarin itd.

g Krediti za obrtnike. Na zadnji seji Narodne banke v Belgradu so razpravljali o obrtnih kreditih. Sklenili so, da v bodoče smatra Narodna banka eskont obrtnih menic od 5000 Din naprej kot posojila, katera naj obrtniki vračajo v obrokih. Vsak obrok znašaj 20% od vsote, na ostanek pa izda obrtnik novo menico. Na ta način bodo obrtniki prejeli več kot trimesečne kredite. Obrtne kredite bo razdajala Nar. banka, čim tozadevne prošnje odobri posebni odbor obrtne zbornice. Belgrajsko poročilo ne veli, ali se obrtni krediti nanašajo samo na belgrajsko področje ali pa celo državo.

g Krediti za zgradbo železnic. Finančni minister je po Narodni banki prejel 110 milijonov dinarjev v gotovini od Bleerove skupine kot kratkoročen kredit. V kratkem prejme še 10 milijonov dinarjev. Ta vsota je namenjena za izvršitev započetih železniških prog.

g Zlata pariteta srednjeevropskih držav. Naša država: 1 zlati dinar = 15 pap. dinarjev; Avstrija: 1 zlata krona = 14.400 pap. kron; Češkoslovaška: 1 zlata krona = 6.90 pap. kron; Italija: 1 zlata lira = 4.43 pap. lir; Nemčija: 1 zlata marka = 1 bilijon pap. mark; Ogrska: 1 zlata krona = 17.000 pap. kron; Rumunija: 1 zlati lej = 42 pap. lejev.

g Uradni tečajji za oktober. Za mesec oktober t. l. je objavilo finančno ministristvo sledeče uradne tečaje: napoleonidor 268 Din, turška zlata lira 300, funt sterlingov 316, dolar 71, 100 francoskih frankov 376, 100 švicarskih frankov 1340, 100 lir 312 dinarjev, 100 čeških kron 213, 100 avstrijskih kron 0.1005, milijon ogrskih kron 920, poljski zlat 13.63, nemška zlata marka 16, 100 rumunskih lejev 136.25, 100 bolgarskih levov 51, 100 holandskih goldinarjev 2735 dinarjev.

star mlade Amerike. V ponedeljek 29. septembra je sprejel čudežnega otroka papež v posebni avdijenci. Iz Rima se je Coogan odpeljal v Neapelj, kjer se je vkrcal na ladjo, da se z njo odpelje na Grško.

Tržne cene.

Živina. Zagrebške cene preteklega tedna za kg žive teže: Biki 10.75 do 13, junice I. vrste 13 do 14.50, II. vrste 11.50 do 12, krave I. vrste 12 do 14, II. vrste 10 do 12, III. vrste 9 do 10, bosanske krave II. vrste 9.50 do 10, III. vrste 8 do 9, voli I. vrste 20 do 21, II. vrste 18.50 do 19.50, III. vrste 10 do 12, bosanski voli I. vrste 12 do 13, II. vrste 9.50 do 11, III. vrste 8 do 9, junci, domači I. vrste 14 do 15, II. vrste 13 do 14, bosanski 11.50 do 13, teleta I. vrste 20 do 21, II. vrste 18.50 do 19.50. — Konji: Težki tovorni (za komad) 8 do 10 tisoč, lahki tovorni 7 do 7500, kmečki tovorni 5 do 6000, lahki vozovi 4 do 6000, srednji vozni 4 do 6000, težki vozni 5 do 6000, jezdnji 7500 do 8000, klavni (za kg žive teže) 4 do 4.75. — Na mariborskem živalskem sejmu 23. t. m. so bile povprečne cene za kg žive teže: debeli voli 12.25 do 13.50, poldebili 11.25 do 12, plemenski voli 8 do 10, biki za klanje 8 do 12, klavne krave, debele 11.75 do 13, plemenske 10 do 11.50, krave za klobase 7 do 8, molzne krave 8.75 do 10.50, breje 8.75 do 10.50, mlada živina 11.25. Cene mesa: volovsko, I. 25 do 27; II. 22 do 24, bikovo, kravje in telično 20 do 21.50, teletina, I. 27 do 30, II. 21 do 25, svinjina 22.50 do 35.

Prešiči. Zagrebške cene preteklega tedna za kg žive teže: Prešiči od enega leta 15 do 25, nad eno leto 18 do 20, svinje pitane 21 do 23, nepitane 18 do 20.50, sremske zaklane 27 do 28.50, žive 25.50 do 26. — Na svinjskem sejmu v Mariboru 26. t. m. so bile povprečne cene: 5 do 6 tednov, komad 62 do 225 Din, 7 do 9 tednov 250 do 300, 3 do 4 mesecev: 350 do 500, 5 do 7 mesecev: 700 do 750, 8 do 10 mesecev: 875 do 950, enoletne svinje: 1125 do 1375. Mesne cene: 1 kg žive teže: 12.25 do 18.75, 1 kg mrtve teže: 23.75 do 27.50.

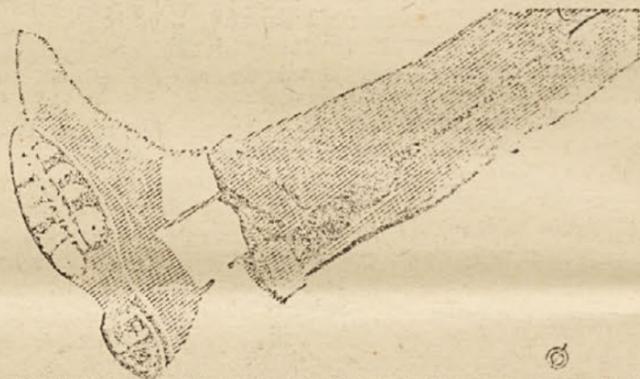
Vino. V Zagrebu se prodaja belo hrvatsko vino z 8 do 9% po 6 Din, z 10 do 11% po 7 do 8 Din. V Sloveniji so cene poskočile za 1 do 3 Din pri litru, mošt se plačuje po 7 do 7.50 Din. V Dalmaciji je grozdje lepo in popolnoma zrelo. Povprečna vsebina sladkorja je 19%. Grozdje se plačuje po 2.25 Din za kg. Cene v Dalmaciji so poskočile od 4 na 6 Din pri litru. V Hercegovini je letina jako dobra, poleg tega je še dosti starih zalog. V Vojvodini grozdje še ni povsem zrelo. V Banatu je cena grozdju od 3 do 6 Din za kg. V Avstriji je promet slabši. Pričakuje se, da bodo gostilničarji v oktobru potrebovali veliko več robe. — Na Ogrskem je kupčija slaba, cene padajo, ker se pričakuje dobre letine, istotako v Češkoslovaški. V Italiji bo letina srednja, kvantiteta za četrtno slabša od lanske. V Južni Franciji je letina zadovoljila tako kvantitativno kot kvalitativno.

RAZNOTEROSTI.

r Obsodba milijonarskih morilcev. Milijonarska morilec Natan Leopold in Rihard Loew, ki sta umorila na rafiniran način sina milijonarja Franeksa, sta bila v Chikagu 10. pr. m. pred sodiščem obsojena na dosmrtno ječo. Nad 10.000 ljudi je obkrožilo justično palačo ter nestrpno pričakovalo proglašanja sodbe. Močan policijski kordon je zastražil palačo. Med pristaši smrtnih kazni in njihovih nasprotniki je prišlo do pouličnih incidentov. Oba morileca sta 18-letna mladeniča, ki sta rafinirano in baje iz »umetniškega vžitka« umorila 14-letnega milijonarjevega sina Franeksa. Sodnik je vpošteval mladost obeh obsojencev in se je zato odločil za kazen doživljenske ječe. Poročila iz Chicaga pravijo, da je vladalo v mestu povsod veliko razburjenje in vznemirjenje. Justično palačo so morali dnevno stražiti mnogoštevilni policaji in policijski agentje. Kljub temu, da je sodnik objavil, da bo sodba obenem v trenutku razglasitve dobesedno objavljena v vseh cichaških listih, je že ob zgodnjih jutranjih urah začela oblegati tisočin-

tisočglava množica justično palačo, vsled česar je bila alarmirana policija na konjih, ki je na daleč okrog napravila varnostni kordon. Pred palačo so se namreč začele zbirati ogromne mase ljudstva, ki je demonstriralo za smrtno obsodbo, nekateri pa za doživljensko kazen. Palačo sta stražila dva policijska kordona na konjih in 500 policijskih agentov je bilo nastavljenih v notranjosti sodišča. Vse dni po končanem procesu so morale močne varnostne straže varovati in ščititi sodnika. Na svojem potu v justično palačo je imel sodnik močno policijsko stražo in kadar se je vozil v avtomobilu, ga je spremljalo več policajev z nabitimi puškami. Vsak dan je dobival sodnik grozilna pisma različne vsebine. Nekatera pisma so zahtevala smrtno sodbo in so grozila sodniku, da postane takoj mrtev, če je ne izreče. Po proglašitvi sodbe so odvedli oba obsojena vklejnjena v težke verige v ječo.

r Jackie Coogan pri papežu. V nedeljo zvečer se je pripeljal v spremstvu svojih staršev v Rim mali Jackie Coogan, filmski



Palma kaučuk pete in podplati

omogoč jo elastični, tih hod,
štedijo Vaše noge n Vašo obutev
ter o t pež e ši n go usnje.

Izšla je **BLASNIKOVA**

VELIKA PRATIKA

za navadno leto **1925** ki ima 365 dni

„Velika Pratika“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din; kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnikova naslednikih
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg štev. 20

Izdaja konzorcij »Ljudskega tednika«.
— Odgovorni urednik Fr. Jereb. —
Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani.

KAR NE VEŠ, VPRAŠAJ

Univerzalni Informativni Biro

„ARGUS“

Knez Mihailova ul. 35. — Tel. 6-25

BEOGRAD

(Pasaž Akademije Nauka.)



Ceneno češko perje!

1 kg sivega čepuljerega perja 70 Din, na pel belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 120 in 150 Din, mehko jak puh 200 in 225 Din, boljša vsta 275 Din. —

Posiljajte carine prosto, proti povzetju od 300 Din naprej pritrinje pristo. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in nevsede vzame nazaj. — Naročila samo na Benedikt Seehel, Lobez št. 74 kot Plizna, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke grede iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

Priporoča se mizarstvo

ERMAN & ARHAR

St. Vid, nad Ljubljano 4.

za vsa stavbna in pahištvena dela. Stalna zaloga pahištva in tapetniških izdelkov. Cene nizke! Delo solidno!

Načrti in preračuni brezplačno.

PISALNE STROJE

najcenejše v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev

LUDOVIK BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I.

Barvne trakove, karbon-papir-indigo, ter vse druge potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.